

RAADGEVINGEN AAN ONZE LEDEN IN MOEILIKHEDEN

Het is eigenlijk niet de taak van de Vieilles Tiges van de Belgische luchtvaart om sociale steun te verlenen. Nochtans is een van de doelstellingen « *vrienden en hun familie steunen in hun verdriet en op moeilijke momenten* ». Het doel van deze bijdrage is onze leden helpen bij het vinden van de noodzakelijke contacten wanneer zij zich in precare situaties bevinden en hun enkele aanbevelingen geven.

Wij hebben die situaties gegroepeerd in twee specifieke hoofdstukken :

- Overlijden ;
- Andere situaties.

Als voorafgaande opmerking dient te worden onderlijnd dat bijstand aan een dierbare of een vriend dikwijls nuttig, zelfs noodzakelijk is. Tussenkost en kennis kunnen verschillende domeinen omvatten, zoals administratie, informatica, mobiliteit, gezondheid en opbeuring. Zich laten omringen en inlichten is dus de eerste stap die zich opdringt en deze kan best op voorhand gebeuren.

1. Overlijden

Geconfronteerd worden met een overlijden is altijd een moeilijk en emotioneel gebeuren. Het is dus nuttig zich hierop voor te bereiden indien dit mogelijk is. Zelfs al is dit niet aangenaam, erover spreken met zijn notaris en zijn bankier kan veel zorgen voorkomen. Hieronder enkele punten die ons interessant lijken.

a. De voorbereiding

Het staat u vrij op eender welk moment een formulier “laatste wilsbeschikking”, “orgaandonatie” of “wilsverklaring inzake euthanasie” in te vullen en te registreren bij de gemeentelijke administratie.

U kunt ook een formulier “levenstestament” of “negatieve wilsbeschikking” invullen. De vzw RWS, Recht op waardig sterven (Lange Gasthuisstraat 35-37, 2000 Antwerpen, Tel 03.272.51.63, E-mail info@rws.be), kan u hierin ook bijstaan en de formulieren bezorgen.

Het is aan te raden de formulieren in te vullen in aanwezigheid en in samenspraak met uw dokter.

b. Het overlijden beheren

Niettegenstaande de emotie, zijn verschillende acties noodzakelijk. Verschillende acteurs zullen moeten tussenkomen:

- Het medisch korps (dokters, verplegers,...), onder andere voor het afleveren van een vaststelling van overlijden. Vergeet niet en let erop dat u zich door hen kan laten bijstaan (thuiszorg,...).
- De begrafenisonderneming : haar rol is van primordiaal belang. Naast de organisatie van de begrafenis zelf (ter aarde bestelling, crematie, religieuze of burgerlijke ceremonie,...), zal zij u in contact brengen met de verschillende tussenpersonen en de noodzakelijke stappen ondernemen, zoals het verwittigen van de gemeentelijke administratie. Zij zal u de noodzakelijke documenten leveren voor de administratie (overlijdensattest) en goede raad geven voor eventuele andere acties.
- Uw bankier : de toegang tot de bankrekeningen en kluisen zijn gereguleerd en beperkt. Een attest van erfopvolging, die men bij het registratiebureau of via de notaris kan verkrijgen, zal nodig zijn. Indien het overlijden te voorzien was, neemt men beter tijdig zijn voorzorgen. In elk geval, de bankier zal u kunnen nuttige raad geven zowel voor als na het overlijden.

c. **Het overlevingspensioen** : in het algemeen moet een aanvraag ingediend worden voor het overlevingspensioen. Er zijn echter verschillende gevallen waar deze stap automatisch gebeurt zonder voorafgaandelijk aanvraag (zie details op www.onprvp.fgov.be/nl/futur/survivorpension). Dit belet u niet een aanvraag in te dienen (wat de procedure wat kan versnellen).

Het is mogelijk dit in te dienen als volgt :

- via de website www.pensioenaanvraag.be ;
- door u te begeven naar de dienst pensioenen in uw gemeente ;

- door u te begeven naar de Rijksdienst voor Pensioenen zowel in een regionaal kantoor of in een permanentie.

d. **De nalatenschap**

- Indien een persoon overlijdt, moeten de erfgenamen (bepaald door de wet) en/of de legatarissen (aangeduid door een testament) een aangifte van successierechten indienen bij het bevoegde registratiekantoor (in het Waals en het Brussels Gewest) of bij de "Vlaamse Belastingdienst" in het Vlaamse Gewest. Dit is een verplichting ingesteld door de fiscale wet om de administratie toe te laten de successierechten te innen. Er kan evenwel een vrijstelling toegestaan worden als de overledene geen bezittingen achterlaat en als er geen belasting moet betaald worden.
- De wachttijd waarover men beschikt om de aangifte van successierechten in te dienen (voor overlijden na 1 augustus 2012) verschilt naargelang de plaats van het overlijden :

- 4 maanden, indien de persoon overleden is in België ;
- 5 maanden, indien de persoon overleden is in een ander Europees land ;
- 6 maanden, indien de persoon in een land buiten Europa overleden is.

De wachttijden kunnen verlengd worden in bepaalde zeer specifieke omstandigheden of wanneer het moeilijk is een evaluatie te maken van de nalatenschap.

- Eens de wachttijd verlopen is, mogen de erfgenamen of de legatarissen geen wijzigingen meer aanbrengen aan de waardebepaling van de goederen. Deze zijn dus definitief geworden, behalve voor de uitzonderingen voorzien in de wet.
- De wetgeving inzake nalatenschappen is zeer complex. Dit is vooral het geval bij verblijf of het bezitten van eigendommen in het buitenland en in België. Bijkomende complicaties kunnen zich voordoen indien de plaats van verblijf niet dezelfde is als de fiscale verblijfplaats of nog indien de overledene nog steeds een activiteit als zelfstandige uitoefende. De wetgeving varieert tussen de verschillende landen, zelfs binnen de Europese Gemeenschap en in België zelf kunnen er verschillen zijn tussen de gewesten. De aangifte van de successierechten kan dus werkelijk ingewikkeld worden. Dit is de reden waarom men best beroep kan doen op een specialist zoals bijvoorbeeld een notaris. In elk geval, de bijstand van een notaris is altijd nuttig en dikwijls zelf onvermijdelijk.
- Meer inlichtingen op de website FOD Financiën.

e. **Levensverzekeringen, Groepsverzekeringen, Premies, ...**

De verschillen betreffende de betaling van de premies zijn zeer groot. Wij raden u aan contact op te nemen met uw verzekeraar(s), uw mutualiteit, de administratieve dienst van uw werkgever of die van uw levensgezel.

2. Andere situaties

Het is onmogelijk al de moeilijkheden op te sommen die zich kunnen voordoen. Verscheidene organisaties kunnen hierbij bevoegd en nuttig zijn naargelang het geval.

Uw gemeentelijke administratie

Het OCMW heeft als taak sociale bijstand te verlenen aan personen en families om iedereen de mogelijkheid te geven een menswaardig leven te leiden. In deze optiek kan ze niet enkel een palliatieve of geneeskundige, maar ook een preventieve bijstand verlenen.

De sociale werknemers hebben tot taak de sociale situatie te onderzoeken in samenwerking met de begunstigde. Het zijn de sociale assistenten van de algemene sociale dienst die de dossiers voor hulpaanvraag indienen. Deze worden vervolgens voorgelegd aan het Speciale Comité van de Sociale Dienst die de beslissing tot aanvaarding of weigering neemt.

Behalve voor zekere personen (studenten, ...), behandelen de OCMW's enkel de aanvragen voor personen die effectief op hun grondgebied verblijven.

Hulp kan onder meer de volgende vormen aannemen :

- het OCMW geeft alle nuttige raadgevingen en inlichtingen en doet de nodige stappen om alle aanvragers hun rechten en mogelijke voordelen te kennen te geven ;
- in gevallen voorzien door de wet, het toekennen van een inkomen voor integratie ;
- het kan de meest noodzakelijk materiële hulp toekennen, zich baserend op zowel de sociale als financiële situatie van de betrokkene. Deze hulp kan onder meer de vorm aannemen van :
 - eenmalige of regelmatige financiële hulp ;
 - betaling van de basis en bijkomende bijdragen en regularisatie van de mutualiteit ;
 - ten laste neming van de kosten voor medische, farmaceutische en paramedische zorgen ;
 - ten laste neming van een welbepaald logement ;
 - de kosten van plaatsing, verblijf of huisvesting ;
 - voorschotten op sociale vergoedingen (werkloosheid, kindergeld, ...) ;
- hulp aan daklozen ;
- verwarmingstoelagen ;
- inburgering in het sociale leven die de personen toelaten deel te nemen aan culturele evenementen, sport en de nieuwe technologie van informatie en communicatie ;
- verzekeren van psychosociale, morele of opvoedkundige begeleiding die nodig is om de persoon toe te laten zelf zijn problemen op te lossen ;
- ...

Andere organisaties

Er bestaat een veelvoud van organisaties van vrijwilligers die op vele verscheidene domeinen tussenkomen. Sommigen maken deel uit van het systeem van « Dienstencheques ».

Het is opnieuw uw gemeente die zonder twijfel het best geplaatst is om u te informeren van de mogelijkheden in uw omgeving, maar andere diensten (mutualiteit, parochies, ...) kunnen u evenzeer informeren. U vindt hieronder enkele domeinen van activiteit van deze organisaties :

- Gezondheid : Rode Kruis, Wit-Gele Kruis, diensten van zorgen aan huis ;
- Thuishulp ;
- Hulp aan mindervalide ;
- Verenigingen van senioren.

Het is goed voor het moreel dat men een activiteit behoudt wanneer men zich in moeilijkheden bevindt. Daarom houden we eraan te vermelden dat in de grote keuze van de activiteiten georganiseerd door de verenigingen, er misschien een of andere voldoet aan uw situatie; wellicht kunt u zich zelfs nuttig maken in één ervan. Ziehier ten titel van voorbeeld (een onvolledige lijst) :

- club van gepensioneerden ;
- culturele club ;
- club voor cinefielen ;
- sportclub ;
- reisclub ;
- kaartclub ;
- gastronomische club ;

- zangkoor;
- ...

Zekere organisaties zijn meer specifiek verbonden met uw professioneel milieu of met deze van je levensgezel. Onder deze vindt men (een onvolledige lijst) :

- De Centrale Dienst voor Sociale en Culturele Actie van Defensie (CDSCA) voor het militair milieu :
OCASC – CDSCA, Bruynstraat 1 - Blok FO, 1120 Brussel (NOH)
Tel 02/264.60.61 of 02/264.60.58, Fax 02/264.60.59, E-mail infocom@cdsca.be
- Nationaal Hulpfonds voor Slachtoffers van het Belgische Vliegwezen (Fonavibel) voor het milieu van militaire luchtvaart :
v.z.w. FONAVIBEL, Kwartier Majoor HOUSIAU, Martelarenstraat 181, 1800 Peutie
Tel 02/441.07.52, Fax 02/443.90.31, E-mail fonavibel@mil.be
- De Belgische Cockpit Vereniging (BeCA) voor het milieu van de burgerluchtvaart :
BeCA Secretariaat, Herlevingslaan 25/43, 1140 Brussel
Tel 02/245.34.50, Fax 02/245.73.43, E-mail beca@beca.be
- Federatie van Bruggepensioneerden en Gepensioneerden
Fediplus vzw, Belliardstraat 20, 1040 Brussel
Tel 02/514.14.44, Fax 02/502.73.42, E-mail info@fediplus.be